

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย

กฤษฎาโชค แก้วเจิม¹, ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา²

^{1,2}สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Email : s59123440037@ssru.ac.th¹, tanawat.pi@ssru.ac.th²

บทคัดย่อ

การซื้อประกันภัยในปัจจุบันมีความเสี่ยงภัยมากขึ้น เนื่องจากเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นได้อย่างไม่คาดถึง และไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตได้ การซื้อประกันภัยจึงต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่สามารถทำให้มีการรับประกันภัยได้ ซึ่งในการเลือกซื้อประกันภัยจะต้องพิจารณาระดับความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้น และตรวจสอบความคุ้มครองที่เหมาะสมกับความต้องการ ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดของกรมธรรม์ประกันภัยให้รอบคอบ มิฉะนั้นจะทำให้ผู้เอาประกันภัยเสียเปรียบได้ ด้วยเหตุนี้ จึงมีปัญหาคือว่าประเทศไทยมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัยไว้หรือไม่อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับที่นำมาใช้บังคับแก่การบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย แต่ไม่มีกฎหมายที่บัญญัติควบคุมเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงภัยและการจัดการความเสี่ยงภัย หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์ประกันภัยไว้โดยเฉพาะ

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยง, ซื้อ, ประกันภัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

Legal measure about the risk management in buying insurance

Kritsanachok Kawejerm¹, Tanawat Pisitchinda²

^{1,2}Law student, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

Email : s59123440037@ssru.ac.th¹, tanawat.pi@ssru.ac.th²

Abstract

Current insurance purchases will increase the risk because various events has been occurred unexpectedly, and it is impossible to predict future events. Buying insurance must consider various factors that can be the insurance coverage. In choosing insurance, the level of risk must be considered and the coverage is checked to suit the needs, including terms and details of the insurance policy carefully. Otherwise, it will disadvantage the insured. Therefore, there is a significant problem as to whether Thailand has any legal measures relating to risk management in purchasing insurance or not.

The research found that Thailand has many laws that apply to the risk management buying insurance but none of them has specifically regulating the risk management or the term of insurance policy and the insurance coverage or specific condition in the insurance policy.

Keyword : Risk Management, Buying, Insurance

บทนำ

การซื้อขายประกันภัยในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากทุกคนจะต้องทำสัญญาประกันภัยเพื่อได้รับความคุ้มครองตามสัญญา และซึ่งในการซื้อประกันภัยจะต้องพิจารณาองค์ประกอบและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อความเหมาะสมและความจำเป็นและความต้องการของมนุษย์ รวมทั้งและจะต้องเลือกซื้อประกันภัยในราคาที่เหมาะสมกับการคุ้มครอง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการซื้อประกันภัย แต่ถ้าซื้อประกันภัยไปแล้ว แต่ไม่ได้รับความคุ้มครอง จะทำให้ไม่สามารถเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 ได้กำหนดลักษณะทั่วไปของสัญญาประกันภัยตามมาตรา 861 มีลักษณะเป็นสัญญาเสี่ยงโชคเมื่อผู้เอาประกันภัยไม่ประสงค์จะให้มีความเสี่ยงภัยอยู่กับตน ทำให้ไม่สามารถจัดการความเสี่ยงภัยของตนได้จะต้องมีการโอนความเสี่ยงภัยให้กับผู้รับประกันภัย ซึ่งจะมีความเชี่ยวชาญในการบริหารความเสี่ยงภัยตามวิชาชีพ ซึ่งมีปัญหาที่พบเห็นได้ว่าการซื้อประกันภัยในปัจจุบัน จะมีผลกระทบต่อความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการบริหารความเสี่ยงภัยและการจัดการความเสี่ยงภัยอีกด้วย ซึ่งปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยควรศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย เพื่อหาแนวทางต่าง ๆ ในการบริหารและการจัดการความเสี่ยงในการซื้อประกันภัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย
2. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย

การทบทวนวรรณกรรม

1. ลักษณะทั่วไปของสัญญาประกันภัย

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 861 วางหลักว่า “อันว่าสัญญาประกันภัยนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งตกลงจะใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้น หรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคตตั้งได้ระบุไว้ในสัญญาและในการนี้บุคคลอีกคนหนึ่งตกลงจะส่งเงินซึ่งเรียกว่า เบี้ยประกันภัย” (สรพลจ สุขทรศนีย, 2562 : 16) จะเห็นได้ว่าในบทบัญญัติในมาตรานี้ มีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1.1 เป็นสัญญาต่างตอบแทน หมายถึง คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมีหน้าที่ในการชำระค่าสินไหมทดแทน โดยผู้รับประกันภัยจะจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินตามจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญา ส่วนผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ในการส่งเบี้ยประกันภัยและมีสิทธิที่จะขอใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเงินตามจำนวนที่กำหนด

1.2 เป็นสัญญาเสี่ยงโชค (Aleatory Contract) จะมีลักษณะคล้ายกับสัญญาที่มีเงื่อนไขบังคับก่อน ซึ่งมีข้อกำหนดของเหตุการณ์ในอนาคต ทำให้สัญญาที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่ทำสัญญาแล้ว และในการชำระหนี้ตามสัญญาจะกระทำกันต่อเมื่อมีเหตุการณ์อันไม่แน่นอนเกิดขึ้นในอนาคต (มานพ นาคทัต และวรวิฑูฒิ เทพทอง, 2561 : 119)

1.3 เป็นสัญญาไม่มีแบบแต่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ โดยทั่วไปแล้วสัญญาประกันภัยมิได้บังคับว่าต้องมีแบบ หรือต้องทำสัญญาเป็นหนังสือแต่อย่างใด ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ ลง

ลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ หรือตัวแทนของฝ่ายนั้นเป็นสำคัญจึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 867 (สรพลจ สุขทรรศนีย์, 2561 : 40)

1.4 เป็นสัญญาที่ต้องอาศัยหลักสุจริตอย่างยิ่งของคู่สัญญา สัญญาประกันภัย ได้มีบทบัญญัติในหลักสุจริตอย่างยิ่ง (Utmost Good Faith) เนื่องจากข้อตกลงของสัญญาประกันภัยจะต้องอาศัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เอาประกันภัยได้เปิดเผยข้อความจริงและไม่แถลงข้อความเท็จ เพื่อให้ผู้รับประกันภัยได้รับข้อความจริงอันเป็นสาระสำคัญในการรับโอนการเสี่ยงภัย (สิทธิโชค ศรีเจริญ, 2561 : 23) เพื่อให้ความคุ้มครองในสัญญาอีกด้วย

1.5 เป็นสัญญาที่รัฐควบคุมดูแล เนื่องจากกิจการประกันภัยเป็นสถาบันการเงินที่ระดมทุนจากประชาชนในรูปแบบของเบี้ยประกันภัย ทำให้รัฐมีความจำเป็นจะต้องมีกฎหมายควบคุมการดำเนินงานของบริษัทประกันภัยตั้งแต่การก่อตั้งต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาล รวมไปถึงการดำเนินต่าง ๆ กับกองทุนเพื่อการเสี่ยงภัย การออกกรมธรรม์ต่าง ๆ การควบคุมเบี้ยประกันภัยและอัตราของเบี้ยประกันภัยที่เรียกเก็บจากประชาชน (สิทธิโชค ศรีเจริญ, 2561 : 25) ซึ่งในปัจจุบันมีกฎหมายเฉพาะ 2 ฉบับ สำหรับควบคุมดูแล คือ พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวของธุรกิจประกันภัย และมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินการประกอบธุรกิจประกันภัยให้มีความคล่องตัวและสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เอาประกันภัยเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สามารถควบคุมและกำกับดูแลกิจการธุรกิจประกันภัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (สุนันทา เอกไพศาลสุกุล, 2547 : 1)

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันภัยของประเทศไทย

2.1 ประกันวินาศภัย เป็นสัญญาเพื่อการชดเชยค่าสินไหมทดแทน (Contract of Indemnity) ซึ่งเป็นความเสียหายที่จะเอาประกันวินาศภัยได้จะต้องเป็นความเสียหายที่สามารถคำนวณเป็นราคาเงินตราได้ เพื่อคุ้มครองความเสียหายความสูญเสีย (Loss) ของวัตถุที่เอาประกันภัย (Subject Matter of Insurance) ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 869 วางหลักว่า “อันคำว่า “วินาศภัย” ในหมวดนี้ ท่านหมายรวมเอาความเสียหายอย่างใด ๆ บรรดาซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้”

2.2 การประกันค้ำจุน (Guarantee Insurance) เป็นสัญญาประกันภัยเพื่อเป็นหลักประกันแก่บุคคลภายนอกที่ได้รับความเสียหายจากวินาศภัยที่ผู้เอาประกันภัยเป็นฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบและมีหน้าที่ต้องชำระหนี้ให้แก่ผู้อื่น เนื่องจากผู้เอาประกันภัยมีความรับผิดชอบไปทำสัญญาประกันภัยให้กับผู้รับประกันภัย ซึ่งจะมีความรับผิดชอบตามกฎหมายหรือตามสัญญา

2.3 การประกันชีวิต (Life Insurance) เป็นสัญญาที่ผู้รับประกันภัยตกลงจะใช้เงินจำนวนหนึ่งเป็นจำนวนที่แน่นอนให้แก่ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์ ซึ่งผู้เอาประกันภัย หรือผู้ซึ่งถูกเอาประกันชีวิตได้ตายลง หรือความทรงชีพอยู่จนถึงเวลาตามที่ตกลงไว้และผู้เอาประกันภัยตกลงจะส่งเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัย

2.4 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถยนต์ พ.ศ. 2535 เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2535 โดยพระราชบัญญัตินี้ เป็นกฎหมายที่บังคับให้มีการประกันภัยภาคบังคับ โดยให้เจ้าของรถทุกคนที่มีรถจะต้องทำประกันภัยเพื่อเอาความรับผิดสำหรับผู้ประสบภัย หากไม่ทำจะมีโทษปรับตามกฎหมาย และมีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อพิสูจน์ความรับผิดชอบอีกด้วย (จิตรา เพียรล้ำเลิศ, 2555 : 124 – 125)

3. กฎหมายประกันภัยต่างประเทศ

3.1 ประเทศอังกฤษ ในพระราชบัญญัติการประกันภัย ค.ศ. 2015 (The Insurance Act 2015) ได้มีบทนิยามของสัญญาประกันภัยและได้บัญญัติของคำว่า ผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัย ตามพระราชบัญญัติ การประกันภัย ค.ศ. 2015 มาตรา 1 ไว้มีดังนี้ ผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยมีความหมายรวมถึง บุคคลผู้ “เป็น” และบุคคลที่ “จะเป็น” คู่สัญญาในสัญญาประกันภัย ที่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย หากสัญญาประกันภัยได้เกิดขึ้นด้วย เพื่อกำหนดหน้าที่บางประการของบุคคลเหล่านั้น ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ที่เกิดขึ้นก่อนที่สัญญาประกันภัยจะเกิด แต่เนื่องจากในพระราชบัญญัตินี้ ไม่ได้กำหนดนิยามของคำว่า “สัญญาประกันภัย” เอาไว้ ซึ่งกฎหมายจารีตประเพณีและการตีความของศาลได้พิจารณาว่า สัญญาลักษณะใด ที่ถือว่าเป็นสัญญาประกันภัย และได้กำหนดประเภทของสัญญาประกันภัยไว้ ซึ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ สัญญาประกันภัยสำหรับผู้บริโภค (consumer insurance contract) หมายถึง สัญญาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยเข้าทำสัญญาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ส่วนตัว แต่มิใช่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางการค้า ธุรกิจ หรือวิชาชีพ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคู่สัญญาซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยของสัญญาประกันภัยจะเป็น “บุคคลธรรมดา” เท่านั้น ส่วนสัญญาประกันภัยสำหรับธุรกิจ (non- consumer insurance contract) (Law Commission Paper No 353, 2014 : 20) หมายถึง สัญญาประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยเข้าทำสัญญาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ ทางการค้า ธุรกิจ หรือวิชาชีพ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคู่สัญญาซึ่งเป็นผู้เอาประกันภัยของสัญญาประกันภัยประเภทนี้จะเป็น “นิติบุคคล” (Explanatory Notes to Bills: Insurance Bill [hl], 2015)

3.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา กฎหมายประกันภัยของประเทศสหรัฐอเมริกาจะมีอิทธิพลมาจากหลักทั่วไปของกฎหมายสัญญา ซึ่งจะต้องมีคุณสมบัติในการทำสัญญาประกันภัย และต้องมีองค์ประกอบของสัญญาที่จะมีผลตามกฎหมาย ได้แก่ คำเสนอ – คำสนอง, สิ่งตอบแทน, วัตถุประสงค์ของกฎหมาย คู่สัญญา และแบบซึ่งกรรมธรรม์ประกันภัยจะมาจากกฎหมายสัญญา จะทำให้มีผลใช้บังคับได้ (Emmett J. Vaughan and Therese M. Vaughan, 2003 : 158) และนอกจากนี้สัญญาประกันภัยจะมีลักษณะพิเศษเป็นการเฉพาะตัว เช่น เป็นสัญญาเสี่ยงโชค (Aleatory Contract) คือ สัญญาที่มีการชำระหนี้ที่จะมีผลตามเหตุการณ์โดยมีการแลกเปลี่ยนมูลค่าที่ไม่เท่าเทียมกัน แต่จะต้องเป็นเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับโอกาสและเหตุการณ์ ต่อมาสัญญาผูกพันฝ่ายเดียว (Unilateral Contract) โดยทั่วไปแล้วคู่สัญญาฝ่ายเดียวมีความผูกพันตามกฎหมายที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญา ถือว่าคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งได้ปฏิบัติตามแล้ว ซึ่งในกรณีนี้ผู้รับประกันภัยจะต้องมีภาระผูกพันที่ให้ความคุ้มครองหรือชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยเมื่อมีสัญญาประกันภัยได้เกิดขึ้น และนอกจากนั้นสัญญาที่มีเงื่อนไข (Conditional Contract) เป็นสัญญาที่ผู้รับประกันภัยมีหน้าที่ต้องชำระเบี้ยประกันภัยและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เอาประกันภัยหรือได้รับประโยชน์จากการตอบรับซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขและข้อตกลงของกรรมธรรม์ประกันภัย (George E. Rejda, 2008 : 185) และนอกจากนั้นผู้รับประกันภัยจะต้องระบุรายละเอียดและเงื่อนไข ทำให้มีข้อความที่กำหนดไว้ในนิติกรรมที่เป็นผล หรือสิ้นผลต่อเมื่อมีหรือไม่มีเหตุการณ์อันใดอันหนึ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต ส่วนสัญญาสำเร็จรูป (Adhesion Contract) เป็นสัญญาที่ผู้รับประกันภัยได้ร่างสัญญา เนื่องจากบริษัทประกันภัยมีสิทธิที่ร่างสัญญาขึ้นโดยกำหนดขอบเขตความคุ้มครอง เงื่อนไข ข้อยกเว้น หน้าที่ที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องปฏิบัติ รวมทั้งข้อความอื่น ๆ ไว้ในสำเร็จรูปแล้ว แต่ผู้เอาประกันภัยจะไม่มีส่วนร่วมในการร่างสัญญาและไม่สามารถเจรจาต่อรองได้ เพียงแต่ผู้เอา

ประกันภัยจะยอมรับหรือไม่ยอมในสัญญา รวมทั้งข้อต่อรองต่าง ๆ อาจจะทำให้ในบางกรณี และประการสุดท้ายสัญญาส่วนบุคคล (Personal Contract) เป็นสัญญาที่มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับประกันภัยและผู้เอาประกันภัย ซึ่งสัญญาส่วนบุคคลจะครอบคลุมที่จะนำมาใช้กับทรัพย์สิน ซึ่งความเสี่ยงภัยได้โอนไปยังบริษัทของผู้รับประกันภัย (Emmett J. Vaughan and Therese M. Vaughan, 2003 : 166)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

การวิจัยเอกสาร

การวิจัยในส่วนนี้เพื่อเป็นตอบจุดประสงค์เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย เพื่อศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัยและเพื่อศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นเอกสารเชิงวิชาการ ได้แก่ 1.1) บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย 1.2) ตำราและหนังสือคำอธิบายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย 1.3) งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในการซื้อประกันภัย

2. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะแบ่งข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1.1) ส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมาย 1.2) คำอธิบายจากตำราและหนังสือ 1.3) ส่วนที่เป็นวิจัยและบทความ 2. ผู้วิจัยจะดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 2.1) วิเคราะห์ ตีความและให้ความหมายข้อมูลในรูปแบบการอธิบายโดยการอ่านและการจับประเด็น จัดกลุ่มข้อมูล 2.2) เชื่อมโยงแนวคิด ขยายความเชื่อมโยง หาข้อสรุป

3. แหล่งเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเอกสารจำพวกตำรา หนังสือ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทบัญญัติกฎหมายทั้งของไทยและกฎหมายของต่างประเทศ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (สารสนเทศ) หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับที่จะนำมาบังคับใช้กับการประกันภัย แต่ไม่มีกฎหมายฉบับใดที่จะนำมาจัดการกับการบริหารความเสี่ยงภัยได้ ทำให้มีผลกระทบต่อธุรกิจในการดำเนินกิจการประกันภัยมากขึ้น รวมทั้งความเสี่ยงภัยมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น เพราะปัจจัยที่กระตุ้นก่อการเกิดและการเพิ่มความเสียหายมาจากหลายทิศทาง ทำให้มีโอกาสเกิดความเสียหายสูงขึ้นและมีผลกระทบต่อความเสียหายก็มากขึ้นไปด้วย ทำให้บุคคลหรือองค์กรไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ และมีความสูญเสียที่ไม่คาดถึงอีกด้วย รวมทั้งกรณีที่ยังเป็นปัญหาในปัจจุบัน คือ การบริหารความเสี่ยงภัยจะมีความจำเป็นอย่างมากและจะต้องทราบถึงสาเหตุของความเสียหาย รวมทั้งที่มาของผลกระทบหรือความเสียหายซึ่งก็คือภัยที่กำลังจะเผชิญ แต่ยังไม่สามารถที่จะจัดการกับความเสียหาย รวมทั้งการโอนความเสี่ยงภัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

และกระจ่ายการเสี่ยงภัย ทำให้มีปัญหาด้านกฎหมายเป็นอย่างมาก รวมทั้งกฎหมายที่บังคับใช้ก็ยังไม่เข้มงวด เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงไม่สามารถบริหารได้เห็นอย่างแน่ชัด ทำให้มีข้อจำกัดที่เกิดขึ้นอีกด้วย

อภิปรายผล

1. ปัญหาเกี่ยวกับเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัยได้มีการกำหนดความเสี่ยงภัยหรือไม่ เนื่องจากกรมธรรม์ประกันภัยจะเป็นเป็นเอกสารที่ผู้เอาประกันภัยได้ทำขึ้นและลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานว่าได้มีการทำสัญญาประกันภัยกันขึ้นจริง เนื่องจากกรมธรรม์ประกันภัยจะทำการลายลักษณ์อักษร และนอกจากนั้นสัญญาประกันภัยจะมีลักษณะเฉพาะตัวของสัญญา ซึ่งผู้เอาประกันภัยจะไม่สามารถโอนกรมธรรม์ประกันภัยไปให้บุคคลอื่นได้โดยไม่ได้รับความยินยอมของผู้เอาประกันภัยและนอกจากนั้นจะต้องระบุข้อความและมีรายการของกรมธรรม์ประกันภัยด้วย และนอกจากนั้นเงื่อนไขมีความเสี่ยง เป็นเหตุการณ์ที่จะสามารถรับความเสี่ยงภัยได้ เช่นการเลือกซื้อกรมธรรม์ประกันภัยสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประกันชีวิต เนื่องจากเงื่อนไขจะต้องเป็นไปตามที่บริษัทประกันภัยที่กำหนด เมื่อพิจารณาจากกรมธรรม์ประกันภัยได้มีระบุถึงข้อความที่กำหนดไว้ว่า เงื่อนไขของกรมธรรม์จะมีความเสี่ยง เป็นการทำให้บริษัทประกันภัยจะมีความเสียหายที่เกิดจากการรับประกันภัย และทำให้บริษัทประกันภัยไม่สามารถรับความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นได้ ปัญหาดังกล่าวจึงควรศึกษาเงื่อนไขหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ให้ความคุ้มครองและช้อยกเว้นตามกรมธรรม์ประกันภัยให้รอบคอบ มิฉะนั้นทำให้ผู้เอาประกันภัยเสียเปรียบได้ และจะต้องตรวจสอบข้อความต่าง ๆ อย่างละเอียด และทำความเข้าใจความหมายของถ้อยคำในกรมธรรม์ประกันภัยให้รอบคอบด้วยเช่นกัน

2. ปัญหาเกี่ยวกับผู้เอาประกันภัยได้ซื้อประกันภัยรถยนต์ไปแต่ไม่ได้รับความคุ้มครองและจะมีผลต่อความเสี่ยงภัยหรือไม่ เมื่อผู้เอาประกันภัยได้ซื้อประกันภัยรถยนต์ไปแล้ว แต่ผลที่เกิดขึ้นมาจากการซื้อประกันภัยมือสอง หรือซื้อประกันผ่านช่องทางด้วยวิธีการใดก็ตามอันเป็นการทำให้เกิดความเสียหายที่เกิดจากการซื้อประกันภัยก็ตาม แต่เมื่อเกิดความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้นแล้ว แต่ถ้าความเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุหรือเกิดจากการกระทำต่าง ๆ จะต้องเกิดสภาวะการส่งเสริมภัยทางศีลธรรม (Moral hazard) มากขึ้น ทำให้ค่าสินไหมทดแทนสูงขึ้น และมีผลทำให้เบี้ยประกันภัยซึ่งเป็นรายได้ของบริษัทประกันภัยไม่เพียงพอต่อมูลค่าความเสียหาย (loss) ที่เป็นบริษัทประกันภัย และผลของการซื้อประกันภัยประเภทหนึ่ง จะทำให้ผู้เอาประกันภัยประเมินแล้วมีระดับความเสี่ยงที่เป็นระดับต่ำ ซึ่งปัญหาดังกล่าว ควรมีมาตรการในการซื้อประกันภัยให้เข้มงวดให้มากขึ้น เพื่อให้ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และควรซื้อประกันภัยตามที่กฎหมายกำหนด และจะต้องเป็นไปตามที่เงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยที่กำหนด

3. บริษัทประกันภัยจะสามารถรับโอนความเสี่ยงภัยจากบุคคลที่ซื้อประกันภัยได้หรือไม่ เนื่องจากบริษัทประกันภัยสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่ การรับประกันภัย การป้องกันความเสี่ยง และการโอนความเสี่ยงภัยตามสัญญา ด้วยเหตุนี้บริษัทประกันภัยจะสามารถโอนรับความเสี่ยงภัยได้ เนื่องจากบริษัทประกันภัยสามารถกระทำได้หลายวิธีเพื่อให้มีวิธีการในการบริหารความเสี่ยงภัยอาจทำให้บุคคลหรือองค์กรได้ประโยชน์สูงสุด และจะต้องมีกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงภัยเพื่อให้เหมาะสมกับการซื้อประกันภัยในแต่ละประเภทด้วย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการจัดการกับระบบความเสี่ยงภัยที่เกิดขึ้น เพื่อให้บริษัทประกันภัยสามารถโอนความเสี่ยงภัยได้จากบุคคลที่ซื้อประกันภัยได้

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทางสังคม

การประกันภัยเป็นประกันหลังคาของสังคม เนื่องจากการประกันภัยเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เกิดการจัดการความเสี่ยงภัยที่ดี เนื่องจากการเลือกซื้อประกันภัย จะต้องพิจารณาจากกรมธรรม์ประกันภัยที่สามารถจัดการในการพิจารณาในการรับความเสี่ยงภัย ซึ่งจะต้องพิจารณาจากเงื่อนไขของกรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งเป็นเงื่อนไขจะต้องเป็นไปตามที่บริษัทกำหนด และนอกจากนั้นการลงทุนมีความเสี่ยงผู้ลงทุนควรตัดสินใจในการลงทุน ซึ่งเป็นการบริหารความเสี่ยงจะต้องเป็นไปตามในการพิจารณาในการรับความเสี่ยงภัย แต่เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยยังไม่สามารถจัดการกับปัญหาเหล่านี้ได้ ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าในการเลือกซื้อประกันภัยจะต้องเลือกซื้อประกันภัยตามกฎหมายที่กำหนด และเงื่อนไขจะต้องเป็นไปตามที่บริษัทกำหนดและสามารถจัดการกับการบริหารความเสี่ยงภัยได้และนอกจากนี้จะต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงภัยรวมทั้งศึกษาประกันภัยแต่ละประเภท รวมทั้งกรมธรรม์ประกันภัยของประกันภัยในแต่ละประเภทอีกด้วยเพื่อส่งเสริมในการบริหารความเสี่ยงภัยได้

ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยจากเอกสารซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัย เนื่องจากในพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535 ไม่สามารถครอบคลุมไปถึงความเสี่ยงภัย และการบริหารความเสี่ยงภัยได้ ดังนั้นจึงแนะนำให้วิจัยเรื่องดังกล่าวต่อสำหรับผู้สนใจ

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตา อาจารย์ธนวัฒน์ พิสิฐจินดา ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และช่วยเหลือให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการทำวิจัย อีกทั้งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น ต่าง ๆ อันเป็นคุณประโยชน์ ต่อการทำวิจัยฉบับนี้ด้วย หากมีข้อผิดพลาดประการใด ต้องขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา เพียรล้ำเลิศ, (2555). คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยประกันภัย, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
มานพ นาคทัต และวรวิฑูฒิ เทพทอง, (2561). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชากฎหมายพาณิชย์ 2 หน่วยที่ 14, พิมพ์ครั้งที่ 3, นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
สรพลจ สุขทรศนี, (2562). คำอธิบายกฎหมายลักษณะประกันภัย, พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
สิทธิโชค ศรีเจริญ, (2561). หลักกฎหมายประกันภัย, พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
สุนันทา เอกไพศาลสกุล (2547). พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535. ศูนย์ข้อมูลกฎหมายกลาง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2562. จาก http://web.krisdika.go.th/data/lawabout/lawdetail/lawdetail_083.htm.
อัมพิรา เทพสง่า. (2559). พระราชบัญญัติการประกันภัย ค.ศ. 2015 (The Insurance Act 2015). ใน ไผทชิต เอกจริยกร และ ทวีศักดิ์ เอื้ออมรวนิช (บพบรรณาธิการ), วารสารวิชาการกฎหมายขนส่งและ

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การเรียนรู้ด้านมนุษยศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์” ครั้งที่ 3
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

พานิชย์นาวิ ปีที่ 11 ฉบับที่ 12. กรุงเทพฯ : โครงการสถาบันกฎหมายขนส่งและพานิชย์นาวิ คณะ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Emmett J. Vaughan and Therese Vaughan, (2003). **Fundamentals of Risk and Insurance**, 9th
ed. New Jersey : John Wiley & Sons.

George E. Rejda, (2008). **Principles of Risk Management and Insurance**, 10th ed. New Jersey :
Prentice Hall.

Insurance Act 2015. (2015). สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2562. จาก <http://www.legislation.gov.uk>.

Law Commission Paper No 353. (2014). **Insurance Contract Law: Business Disclosure;
Warranties; Insurers' Remedies for Fraudulent**, สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2562. จาก
<https://www.scotlawcom.gov.uk>.

Parliamentary. (2015). **Insurance Bill [HL] Explanatory Notes**, สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2562. จาก
<http://www.publications.parliament.uk>.